

РЕШЕНИЕ

№ 34932

гр. София, 24.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 2 състав, в
публично заседание на 25.09.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгения Иванова

при участието на секретаря Ива Лещарова, като разглежда дело номер **4830** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – 178 от Административно процесуалния кодекс (АПК).

Първоначално е образувано по жалба на адв. А. Ю. М. и адв. Н. Д. Д. срещу Разпореждане № 8 от 24 април 2024 г. на съдебния администратор на Софийския районен съд, в частта в която е ограничен достъпа на адвокатите до дела в деловодството на съда, без налично пълномощно по делото, разгласено в деловодството на съда на 29.04.2024 г. С жалбата се иска прогласяване на нищожността на обжалваното разпореждане, а в условията на евентуалност – неговата отмяна. Твърди се, че при издаването му не са спазени процесуалните правила, същото е издадено от лице без материална компетентност и в противоречие с материалните и процесуалните правила.

С Разпореждане № 2909/26.11.2024 г. като жалбоподатели са конституирани и адв. К. Д. Д., адв. Г. Ц. Ш., адв. Ж. И. К. и адв. Н. И. Л. – жалбоподатели по присъединените дела №№ 5209/2024 г., 6778/24 г., 5325/2024 г., 8321/2024 г. по описа на АССГ.

В съдебно заседание жалбоподателят адв. А. Ю. М. поддържа жалбата си и моли разпореждането да бъде прогласено за нищожно, а в условията на евентуалност – отменено като незаконосъобразно. Претендира разноси, за които е представен списък (л.290).

Жалбоподателят адв. Н. Д. Д. се явява лично и претендира прогласяване нищожността на разпореждането, а в условията на евентуалност – неговата отмяна. Посочва, че липсват мотиви, обосноваващи издаването на оспореното разпореждане, както и че същото е издадено при нарушение на административно производствените правила. Претендира разноси.

Жалбоподателят адв. Ж. И. К. се явява лично и поддържа подадената от нея жалба, като счита, че

актът е нищожен, поради липса на компетентност, липсва форма и мотиви и е издаден при нарушение на процесуалните правила. Претендира разноски.

Жалбоподателят адв. К. Д. Д. моли оспореният административен акт да бъде отменен. Претендира разноски за внесена държавна такса – 10 лв.

Жалбоподателят адв. Н. И. Л. се явява лично и моли подадената от него жалба да бъде уважена. Не претендира разноски. Постъпили са писмени бележки, в които е изложено становище по същество.

Жалбоподателят адв. Г. Ц. Ш. не се явява в съдебно заседание. Излага подробни аргументи в депозирано писмено становище. Претендира разноски, за които е представен списък (л.258).

Ответникът – съдебен администратор на СРС – Б. Б., в съдебно заседание не се явява и не е представлявана. В депозирано писмено становище излага съображения за законосъобразност и правилност на разпореждането, като се позовава на писмени бележки на ЕК по дело С-541/2024 г. Софийска градска прокуратура не е заявила становище по основателността на оспорването.

Административен съд София – град след като прецени доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

С Разпореждане № 8 от 24.04.2024 г., издадено от съдебен администратор на Софийски районен съд на основание чл. 6, ал. 1, вр. чл. 5, ал. 1, т. 1 от Правилника за администрацията на съдилищата, са дадени указания за работа на съдебните служители от служба „Съдебно деловодство – гражданско отделение“ при СРС. В т. 1, четвърто и пето тире е посочено:

- „Справки по движение на делото на адвокати се дават и без да е налице пълномощно за конкретното дело чрез представяне на валидна адвокатска карта. Копие на приложените по делото книжа се представят на адвокат, който не е пълномощник, след изрична молба и разпореждане на съдията – докладчик. Предоставяне на достъп до делото се дава само на адвокат пълномощник по него /не се дава дело за преглед на адвокат без пълномощно от страна по него/.
- Адвокатските сътрудници имат право на достъп до делата, по които техните работодатели – адвокати, адвокатски дружества са упълномощени да представляват интересите на клиентите си. Предоставят им се копия от документи по делото“.

Оспореното разпореждане регламентира организацията на работата на съдебните служители във връзка с предоставяне на справки по дела, издаване копия от документи, достъп до делата и т.н. Адресат на заповедта са съдебните служители, на които се вменяват конкретни задължения в рамките на работното време и на определено място на работа, но с нея пряко се засягат и правата и законните интереси на страните по делата. В този смисъл заповедта има характер на вътрешно-ведомствен акт по чл.2, ал.2, т.3 АПК, с който се създават права и задължения на лица, подчинени на органа, издал акта, но и с който се засягат права, свободи или законни интереси на граждани или юридически лица. По аргумент от чл. 2, ал. 2, т. 3 АПК и чл. 120, ал. 2 от Конституцията на Република България, гражданите и юридическите лица могат да обжалват пред съдилищата всички административни актове, включително вътрешно служебните, щом тези актове нарушават или застрашават техни права или законни интереси и не са изключени със закон от съдебно обжалване. С Решение № 21/1995 г. на КС по к. д. № 18/95 г. е дадено задължително тълкуване на КРБ, че съгласно чл. 120, ал. 2 от Конституцията гражданите и юридическите лица могат да обжалват пред съдилищата всички административни актове, включително вътрешно служебните, ако тези актове нарушават или застрашават техни права или законни интереси и не са изключени изрично със закон от съдебно обжалване. С оглед на това, съдът намира, че жалбите са допустими, подадени са от лица – адвокати, чийто права и законни интереси са засегнати и за които е налице правен интерес от обжалването. Разгледани по същество жалбите са и основателни.

Настоящият съдебен състав намира, че разпореждането в оспорената част е нищожно, поради липса на материална компетентност на съдебния администратор, да издаде служебен акт, определящ задължения извън правната сфера на подчинените ѝ служители.

В разпоредбата на чл. 357, ал. 2 от ЗСВ е посочено, че администрацията на съдилищата се ръководи от съдебен администратор. В ал. 7, т.1-7 от същата разпоредба са посочени функциите, които изпълнява назначеното за съдебен администратор лице, а именно: 1. при оправомощаване от страна на съответния административен ръководител представляват съда и прокуратурата в равнопоставените му отношения с държавните учреждения и частните лица; 2. ръководят общата и специализираната администрация; 3. изготвят щатното разписание на администрацията и го предлагат за одобрение на съответния административен ръководител; 4. въвеждат програмни решения по дългосрочното планиране, бюджетната политика, финансите, автоматизацията, снабдяването с оборудване и връзките с обществеността; 5. изготвят информации, справки и статистически данни в електронна форма по образци и в срокове, утвърдени от пленума на Висшия съдебен съвет, и ги предоставят на Висшия съдебен съвет и на министъра на правосъдието; 6. в края на всяко шестмесечие изготвят и предоставят на съответния административен ръководител обобщена информация за образуването, движението и приключването на преписките и делата, информация за окончателно отменените актове от по-горните инстанции, както и информация за образуването, движението и приключването на преписките и делата на държавните съдебни изпълнители и на съдиите по вписванията; 7. организират публикуването на влезлите в сила актове на интернет страницата на съответния съд. Подробна регламентация на правомощията на съдебният администратор е уредена в приетия на основание чл. 342, ал. 1 ЗСВ Правилник за администрацията в съдилищата (ПАС), приет с решение на Пленума на ВСС по т. 7 от протокол № 25 от 3.08.2017 г.

Съгласно чл. 5, ал. 1 ПАС, съдебният администратор: 1. планира, организира и ръководи съдебните служители; 2. отговаря за управлението на административната дейност в съда; 3. осигурява организационна връзка между административния ръководител и съдиите с администрацията на съда; 4. организира разпределението на дейностите между отделните звена на администрацията на съда и изпълнението на задълженията на съдебните служители; 5. въвежда програмни решения по дългосрочното планиране, бюджетната политика, финансите, автоматизацията, снабдяването с оборудване и връзките с обществеността; 6. създава условия за нормална и ефективна работа на съдебните служители; 7. организира провеждането на конкурси за назначаване на съдебните служители и участва в комисиите по провеждането на конкурсите в случаите, предвидени в този правилник; 8. организира обучението на съдебните служители и повишаването на тяхната квалификация; 9. следи за спазването на трудовата дисциплина и уплътняване на работното време; 10. съгласува времето за ползване на отпуските от съдебните служители и тяхното персонално заместване от друг служител; 11. участва в комисията по атестиране и предлага промяна в ранговете и трудовото им възнаграждение; 12. предлага служителите за поощрение или за налагане на дисциплинарни наказания; 13. ръководи работата по изготвянето на проекта за бюджет на съда и го представя за одобрение на административния ръководител на съда; 14. ръководи и контролира снабдяването и оборудването на съда; 15. организира контрола по събирането на таксите от администрацията на съда; 16. планира и контролира дейността по изграждането, поддържането и ремонта на съдебната сграда и другите сгради, стопанисвани от съда; 17. изпълнява и други задължения, възложени му от административния ръководител на съда.

Според чл. 6 ПАС съдебният администратор в изпълнение на функциите си издава разпореждания, които са задължителни за съдебните служители.

Именно тази е посочената разпоредба като основание за издаване на оспореното разпореждане, но същата определя най-общо какви актове може да издава съдебният администратор, а съдържанието на конкретното разпореждане – предмет на настоящето производство е в противоречие с нормата на чл. 31 ал. 1 от ЗА.

Видно от цитираните разпоредби, законодателят в ЗСВ, както и приетия от Пленума на ВСС правилник не предвижда правомощие на съдебният администратор да ограничава достъпа до дела, на адвокати, които не са изрично упълномощени по конкретното дело. Достъпа до дела може да бъде ограничен в определени хипотези, като например тази на чл. 30, ал. 2, вр. чл. 3, ал. 1 ЗЗКИ, но не и от съдебен администратор в съответната съдебна администрация. В тази връзка, следва да се отбележи, че по делото не беше представена Заповед или друг акт от Председателя на СРС, предоставящ право на съдебният администратор при СРС да изпълнява и други задължения, възложени му от административния ръководител на съда.

Разпоредбата на чл. 31, ал. 1 ЗА предвижда, че адвокатът и трайно установеният адвокат от Европейския съюз имат свободен достъп и могат да правят справки по дела, да получават копия от книжа и сведения с предимство в съда, органите на досъдебното производство, административните органи и други служби в страната и навсякъде, където е необходимо, само въз основа на качеството си на адвокат или на адвокат от Европейския съюз, което удостоверяват чрез представяне на карта, издадена от Висшия адвокатски съвет. Законовият текст предвижда свободен достъп до делата и не предвижда правомощие на съдебният администратор да въвежда условия и изисквания към адвокатите, за да бъде реализирано това тяхно право. Този принцип за свободен достъп до делата, освен че е уреден на ниво закон в ЗА, е и възпроизведен в разпоредбата на чл. 77, ал. 3 ПАС, според която адвокатите осъществяват правото си на достъп до информация по делата съгласно чл. 31 от Закона за адвокатурата, като имат право на свободен достъп и могат да правят справки и без пълномощно по конкретното дело, само въз основа на качеството си на адвокат, което удостоверяват чрез представяне на адвокатска карта. С други думи законовото право на достъп до делата е възпроизведено и зачетено от Пленума на ВСС при приемане на ПАС. И тъй като правилникът регламентира дейността на съдебната администрация, правомощията и функционални задължения на отделните съдебни длъжности, то следва да се направи извод, че служи за рамка, определяща кръга на правомощията и дейностите за тези длъжности. Това следва от разпоредбата на чл. 1 ПАС, в която се посочва, че с него се определят звената на администрацията, функционалните им характеристики и организацията на работата. Правомощието по организация на работата в конкретния случай обаче по същество създава ново правило за достъп на адвокатите до дело, по което не са процесуални представители на страна. Това правило влиза в противоречие с разпоредбата на чл. 31 ЗА и чл. 77, ал. 3 ПАС и е въведено без съдебният администратор да притежава правомощие да го въведе.

От горното следва, че при издаване на разпореждането, в обжалваната му част, съдебният администратор е излязъл извън правомощията си, тъй като нито ЗСВ, нито ПАС му предоставят такова, съгласно което може да ограничи достъпа на адвокатите до съдебните дела. Разпореждането, в обжалваната му част следва да се прогласи за нищожно, като издадено без да е налице необходимата материална компетентност за това.

Жалбоподателят А. М. е претендирал разноски в размер на общо 40лв, от които 10лв за настоящето производство и 30лв за производството по чл.250 от АПК пред ВАС. Съдът счита, че разноски се дължат единствено по производството по настоящето дело, а именно 10лв. Пред настоящия състав производство по чл.250 от АПК не се е развило, поради което следващите се такива следва да се претедират по конкретното дело с предмет чл.250 от АПК.

Претендираните от адв. Г. Ш. разноски са основателни до размер на сумата 40лв, от които 10лв-

държавна такса за настоящето производство и 30лв за частната жалба пред ВАС срещу спирането на настоящето дело.

За жалбоподателите Ж. К. , Н. Д. и К. Д. следва да се заплатят разноски за държавна такса в размер на 10лв за всеки от тях. Адв. Н. Л. е заявил изрично ,че не претендира разноски поради което такива не му се дължат.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд- София – град, При състав

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА НИЩОЖНОСТТА на Разпореждане № 8 от 24 април 2024 г. на съдебния администратор на Софийския районен съд, в частта по т. 1, четвърто и пето тире, а именно с което е разпоредено : „ Справка по движението на делото на адвокати се дават и без да е налице пълномощно за конкретното дело,чрез представяне на валидна адвокатска карта. Копие на приложените по делото книжа се предоставят на адвокат,който не е пълномощник по делото , след изрична молба и разпореждане на съдията-докладчик.Предоставянето на достъп до делото се дава само на адвокат пълномощник по него / не се дава дело за преглед на адвокат без пълномощно от страна по него/

- „Адвокатските сътрудници имат право на достъп до делата,по които техните работодатели-адвокати,адвокатски дружества са упълномощени да представляват интересите на клиентите си“

ОСЪЖДА Софийски районен съд да заплати на адв. А. М. сумата 40лв –разноски по делото

ОСЪЖДА Софийски районен съд да заплати на адв. Г. Ш. сумата 40лв –разноски по делото

ОСЪЖДА Софийски районен съд да заплати на адв. Ж. К. сумата 10лв –разноски по делото

ОСЪЖДА Софийски районен съд да заплати на адв.Н. Д. сумата 10лв –разноски по делото

ОСЪЖДА Софийски районен съд да заплати на адв. К. Д. сумата 10лв – разноски по делото

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в 14 – дневен срок от получаването му пред Върховния административен съд на Република България.

Съдия: